

Ved det grønne bord

Dansk

Mundligt eksamen

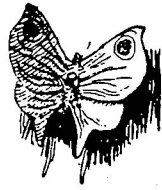
STX A-niveau

EKSAMEN 2

H.C.Andersen: Sommerfuglen. 1860.
Peter Seeberg: Biografi af en snegl. 2000.

Opgave 2	
Fokus	Litteratur
Materiale	H. C. Andersen: Sommerfuglen. 1860.(ulæst tekst) Peter Seeberg: Biografi af en snegl. 2000. (læst tekst)
Arbejdsspørgsmål	Giv en sammenlignende analyse og fortolkning af de to tekster. Gør herunder rede for genren, symbolbrug, ordenes grund- og medbetydning. Perspektiver til projektet om trylleeventyr.

H.C. Andersen:

Sommerfuglen

1. Sommerfuglen vilde have sig en Kjæreste, naturligviis vilde han have sig en net lille En af Blomsterne. Han saae paa dem; hver sad saa stille og besindig paa sin Stilk, som en Jomfru skal sidde, naar hun ikke er forlovet; men her vare saa Mange at vælge imellem, det blev en Besværlighed, det gad *Sommerfuglen* ikke være over, og saa fløi han til *Gaaseurten*. Hende kalde de Franske *Margrethe*, de veed, at hun kan spaae, og det gjør hun, idet Kjærestefolk plukke Blad for Blad af hende, og ved hvert gjøre de et Spørgsmaal om Kjæresten: „af Hjerter? – med Smerte? – elsker meget? lille bitte? – ikke det allermindste?“ eller saadant Noget. Enhver spørger paa sit Sprog. *Sommerfuglen* kom ogsaa for at spørge; han nippede ikke Bladene af, men kyssede paa hvert eet, i den Mening, at man kommer længst med det Gode.
10. „Søde *Margrethe Gaaseurt!*“ sagde han, „De er den klogeste Kone af alle Blomsterne! De forstaar at spaae! siig mig, faaer jeg Den eller Den? Og hvem faaer jeg? Naar jeg veed det, kan jeg flyve lige til og frie!“

Men *Margrethe* svarede slet ikke. Hun kunde ikke lide, at han kaldte hende Kone, for hun var jo Jomfru, og saa er man ikke

20. Kone. Han spurgte anden Gang og han spurgte tredie Gang, og da han ikke fik et eneste Ord af hende, saa gad han ikke spørge mere, men fløi uden videre paa Frieri.

Det var i det tidlige Foraar; der var fuldt op af *Sommergjække* og *Crocus*. „De ere meget nette!“ sagde *Sommerfuglen*, „nydelige smaa Confirmanter! men noget ferske.“ Han, som alle unge Mandfolk, saae efter ældre Piger. Derpaa fløi han til *Anemonerne*; de vare ham lidt for beeske; *Violerne* lidt for sværmeriske; *Tulipanerne* for prangende; *Pintselilierne* for borgerlige; *Lindeblomsterne* for

30. smaa og de havde saa stort Familieskab; *Æbleblomsterne* vare jo rigtignok som Roser at see paa, men de stode idag og faldt af imorgen, ligesom Vinden blæste, det blev et for kort Ægteskab, syntes han. *Ærteblomsten* var den, som mest behagede, den var rød og hvid, den var skjær og fiin, hørte til de huuslige Piger, som see godt ud og dog due for Kjøkkenet; han var lige ved at frie til hende, men i det Samme saae han tæt ved hang en *Ærtebælg* med vissen Blomst paa Spidsen. „Hvem er det?“ spurgte han. „Det er min Søster,“ sagde *Ærteblomsten*.

„Naa, saaledes kommer De til at see ud senere!“ Det skræmmede *Sommerfuglen*, og saa fløi han.

40. *Caprifolierne* hang over Gjerdet; der var fuldt op af de Frøkener, lange i Ansigtet og gule i Skindet; det Slags holdt han ikke af. Ja, men hvad holdt han af? Spørg ham!

Foraaret gik, Sommeren gik og saa var det Efteraar; lige nær var han. Og Blomsterne kom i de deiligste Klæder, men hvad kunde det hjælpe, her var ikke det friske, duftende Ungdomssind. Duft trænger just Hjertet til med Alderen, og Duft er der nu ikke synderligt af hos *Georginer* og *Stokroser*. Saa søgte *Sommerfuglen* ned til *Krusemynten*.

50. „Den har nu slet ingen Blomst, men den er heel Blomst, dufter fra Rod til Top, har Blomsterduft i hvert et Blad. Hende tager jeg!“

Og saa friede han endelig.

Men *Krusemynten* stod stiv og stille og tilsidst sagde den:
„Venskab, men heller ikke mere! jeg er gammel og De er gammel!
vi kunne meget godt leve for hinanden, men gifte os – nei! lad os
bare ikke gjøre os til Nar i vor høie Alder!”

Og saa fik *Sommerfuglen* slet Ingen. Han havde søgt for længe,
og det skal man ikke. *Sommerfuglen* blev Pebersvend, som man
kalder det.

60. Seent var det paa Efteraaret, med Regn og Rusk; Vinden blæste
koldt ned ad Ryggen paa de gamle Piletræer, saa at det knagede i
dem. Det var ikke godt at flyve ude i Sommerklæder, da vilde man
faae Kjærligheden at føle, som man siger; men *Sommerfuglen* fløi
heller ikke ude, han var tilfældigviis kommen inden Døre, hvor
der var Ild i Kakkelovnen, ja rigtigt sommervarmt; han kunde leve;
men, „leve er ikke nok!” sagde han, „Solskin, Frihed og en lille
Blomst maa man have!”

Og han fløi mod Ruden, blev seet, beundret og sat paa Naal i
Raritetskassen; Mere kunde man ikke gjøre for ham.

„Nu sidder jeg ogsaa paa Stilk ligesom Blomsterne!” sagde
Sommerfuglen; „ganske behageligt er det dog ikke! det er nok som
at være gift, man sidder fast!” og saa trøstede han sig dermed.

„Det er en daarlig Trøst!” sagde *Potteblomsterne* i Stuen.

„Men Potteblomster kan man ikke ganske troe,” meente *Som-*
merfuglen. „de omgaacs for meget med Mennesker.”

KASSE, HVORI
DER ER SAMLET
SIFELDNE / MÆRKE-
LIGE GENSTANDE

1860.

Biografi af en snegl

Peter Seeberg

En majaften i tusmørke og forårsregn forlod den omsider sin moder. Jorden var lun og våd, stængler og blade var våde, den gled med den største lethed i alle retninger på sin bane af slim, alle steder var lige gode, ypperlige, fordøjelige. Den finraspede de allersarteste blade af skvalderkål under hækken, det
5 grønneste af ærenprisen mellem jordbærplanterne og kunne selv om den var i den voldsomste voksealder sagtens tilbagelægge en dags- og natrejse på omkring 50 meter.

Den holdt sine følehorn højt løftede og siede rum og plads og duft og friskhed gennem dem, gik aldrig forgæves, bøjede aldrig af for eventyret,
10 men besteg tillidsfuld en cementmur, et plankeværk eller et drivhus. Alle steder var der noget optageligt: fine stoffer, tørre og ildnende, sprængfyldte af galskab, uundværlige for opbygningen af et sneglehus.

Allerede ved Sankt Hans havde den fået hus på ryggen. Den bar det strunk på alle gartnerens bedste jordbær, som den kun afskrællede for den
15 lunkne, søde solside og med den kraft, den derved erhvervede sig, søgte den i juli op i moreltræet og ud i de øverste grene, hvor ingen plukker ville kunne nå og hvor den kunne hænge og drukne sig i de fuldmodne bær, der gjorde eftersøvn i huset tung og dybsindig.

Alle vegne sporede den søstre og brødre, alle på vej til at udforske og drage næring på de dumdristigste steder, nogle spændte og svulne af gejllhed⁽¹⁾
20 allerede, strækkende sig omkring hverandre med slim i slim, mens husene dunkede mellem blade og græs, ja højt oppe i traverserne. Intet var i sandhed umuligt for en snegl. Hvor højt verden end rakte og hvor langt, snegle ville nå derhen.

I august havde den allerede mange kilometer bag sig. Den havde været
25 over byens hovedgade i støv og tørhed, over flisefortovet og var kommet ind i apotekerens have, hvor den fortsatte østpå gennem postmesterens have, med et besøg i sveskeblommetræet, forbi tømmerhandlerens og godsekspe-
30 ditionen med den varme trægavl mod syd og på tværs af hele jernbanelinjen. De endnu varme skinner var næsten ikke til at forlade.

Langt borte fra var den omsider blevet draget af vinløvet på jernbanestationen, som den nåede i september, hvor bladene var ved at gulnes og den spiste sig mæt og vemodig i efterårsløv. Da var den nået fire-fem meter opad muren i kryds frem og tilbage.

35 Oktober rejste den røde farve i bladene, den korte, glødende, som sneglen ikke modstod. Den indtog dem tøvende og overvældet af klarhed og ventede sig derefter intet mere. Den satte sin fod fast på den gule teglmur og trak sig

ind i huset. Den svedte en membran⁽²⁾ ud, der bandt den til stedet og til de erindringer, der sang i huset.

13

Fremtiden syntes overflødig. Nedstigning næppe tilrådelig. Vinteren ville ikke krænke den, og den ikke vinteren.

5

(Om fjorten dage, 2000)

(1) gejlhed: seksuel ophidselse

(2) membran: tynd hinde